

Correctievoorschrift examen VMBO-GL en TL 2003

tijdvak 1

ECONOMIE CSE GL EN TL

ECONOMIE VBO-MAVO-D

Inzenden scores

Vul de scores van de alfabetisch eerste vijf kandidaten in op de optisch leesbare formulieren of verwerk de scores in het programma Wolf.

Zend de gegevens uiterlijk 3 juni naar de Citogroep.

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel

1 REGELS VOOR DE BEOORDELING

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o. Voorts heeft de CEVO op grond van artikel 39 van dit Besluit de Regeling beoordeling centraal examen vastgesteld (CEVO- 02-806 van 17 juni 2002 en bekendgemaakt in Uitleg Gele katern nr 18 van 31 juli 2002).

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces verbaal van het examen toekomen aan de examinator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door de CEVO.
- 2 De directeur doet de van de examinator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommiteerde toekomen.
- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door de CEVO.
- 4 De examinator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Komen zij daarbij niet tot overeenstemming, dan wordt het aantal scorepunten bepaald op het rekenkundig gemiddelde van het door ieder van hen voorgestelde aantal scorepunten, zo nodig naar boven afgerond.

2 ALGEMENE REGELS

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de CEVO-regeling van toepassing:

- 1 De examinator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts een voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan een voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd worden, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;

- 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;
- 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, hoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal punten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan een antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar een keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een toets of in het beoordelingsmodel bij die toets een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof toets en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan de CEVO. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.
Voor de beroepsgerichte programma's in de basisberoepsgerichte, de kaderberoepsgerichte en de gemengde leerweg en voor de algemene vakken in de basisberoepsgerichte leerweg in het jaar 2003 en mogelijk latere jaren:
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de door het bevoegd gezag gegeven regels.

3 VAKSPECIFIEKE REGELS

Voor dit centraal schriftelijk examen economie GL en TL en economie VBO-MAVO-D kunnen maximaal 52 scorepunten worden behaald.

Voor het vak economie VMBO is de volgende vakspecifieke regel vastgesteld:

Voor rekenfouten worden geen punten afgetrokken.

Wanneer echter de kandidaat bij een berekening kennelijk verzuimd heeft door schatting controle op het antwoord uit te oefenen, wordt voor deze fouten één punt afgetrokken tot een maximum van twee punten voor het geheel van de open vragen.

4 BEOORDELINGSMODEL

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 punt toegekend.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

DE WEGWERPCULTUUR REGEERT

- 1 C
- 2 **maximumscore 1**

Uit het antwoord moet blijken dat uit artikel 3 van de garantiebepalingen blijkt dat de garantie vervalt of dat er niet meer gratis wordt gerepareerd als anderen dan de servicemonteurs het apparaat repareren.
- 3 **maximumscore 2**

voorbeelden van juiste antwoorden
De fabrikanten zorgen voor:

 - een goede (constructie)tekening van het apparaat;
 - goede reparatie-instructies;
 - lagere prijzen van onderdelen;
 - een apparaat dat (makkelijk) demontabel is.

per juiste maatregel (maximaal twee) 1
- 4 **maximumscore 1**

Uit het antwoord moet blijken dat verschillende materiaalsoorten eerst gescheiden moeten worden voordat je ze opnieuw kunt gebruiken.
- 5 **maximumscore 2**

ja
Uit de verklaring moet verder blijken dat

 - de Daewoo en de eerder gekochte magnetron een zelfde totaal testoordeel hebben in het vergelijkend warenonderzoek (informatie 1) 1
 - maar de Daewoo een beter testoordeel heeft bij 'mogelijkheid tot recyclen TOTAAL' (informatie 2) 1
- 6 B

KOPEN OF HUREN

- 7 **maximumscore 1**

Uit het antwoord moet blijken dat huursubsidie alleen bedoeld is voor mensen waarvan het inkomen te laag is in vergelijking met de huur die ze moeten betalen.

opmerking
In het antwoord moet de verhouding tussen hoogte van het inkomen en hoogte van de te betalen huur verwoord zijn.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

○ 8 **maximumscore 2**

1			huursubsidie	
kwaliteitskortingsgrens	€ 299			
– normhuur	€ 195	-----		
	€ 104		€ 104	1
2				
huurprijs	€ 477			
– kwaliteitskortingsgrens	€ 299	-----		
	€ 178 x 0,75		€ 133,50	1
			===== +	
3				
totaal huursubsidie			€ 237,50	

Indien geen totaalbedrag is vermeld maximaal 1 scorepunt toekennen.

● 9 C

● 10 B

○ 11 **maximumscore 3**

(Belastbaar inkomen:	€ 16.455)	
• Totale kosten voor de woning:	€ 110.880	1
• Hypotheekbedrag:	€ 95.040	1
• Conclusie: het gezin Polder komt <u>niet</u> in aanmerking voor koopsubsidie		1

opmerking

De deelscore voor de juiste conclusie alleen toekennen indien deze correct is in combinatie met de eerste twee deelantwoorden.

○ 12 **maximumscore 1**

voorbeelden van een juist argument

- Met een eigen huis bouw je vermogen op.
- Het kostenvoordeel van huren kan (snel) minder worden als de huurprijzen flink gaan stijgen.

BELASTINGEN: MAKKELIJKER KUNNEN WE HET NIET MAKEN

● 13 C

● 14 B

● 15 B

○ 16 **maximumscore 2**

voorbeeld van een juiste berekening:

- € 9.374 + 0,42 × (€ 28.059 – € 27.009) = € 9.815 1
- € 9.815 – € 2.672 = € 7.143 1

Vraag	Antwoord	Scores
○ 17	maximumscore 1 geld terug voorbeeld van een juiste berekening → € 10.855 (voorheffing) – € 7.143 (antw. vraag 16) = € 3.712 terug te ontvangen	0 1

- 18 **maximumscore 2**
Uit het antwoord moet blijken dat de aftrekpost in verband met de eigen woning (antwoord op vraag 15) groter is dan de bijtelling in verband met de eigen woning (antwoord op vraag 14).

opmerking

Let op doorwerkfouten vanuit de vragen 14 en 15.

NIET (NOG) MEER SCHEIDEN?

- 19 **B**
- 20 **maximumscore 1**
ja
voorbeeld van een juiste berekening
→ $4.140 + 4.860 = 9.000 \rightarrow 9.000 \times 1.000 \text{ ton} = 9 \text{ miljard kilo}$
- 21 **maximumscore 2**
ja
voorbeeld van een juiste berekening
- de hoeveelheid steeg van 1.400.700 ton naar 1.407.600 ton
 - maar het aandeel daalde van 35% naar 34%
- 22 **maximumscore 1**
Uit het antwoord moet blijken dat de maatschappelijke kosten zullen dalen, omdat nu de kosten voor het hergebruiken van materialen worden betaald door de kopers van het wit- en bruingoed.
- 23 **maximumscore 1**
voorbeeld van een juist antwoord
→ Een antwoord waaruit blijkt dat de producenten, wanneer te veel onderdelen niet opnieuw bruikbaar zijn en weggegooid moeten worden, nieuwe producten zullen ontwikkelen waarvan de onderdelen wel opnieuw gebruikt kunnen worden.
- 24 **maximumscore 1**
voorbeeld van een juiste berekening
$$\frac{1.700}{1.000} \times 45 \text{ miljoen} = 76,5 \text{ miljoen (luiers)}$$
- 25 **maximumscore 1**
nee
Uit de verklaring moet verder blijken dat de inzamelingsactie van Knowaste alleen zorgt voor meer scheiding van huishoudelijk afval/dat al bestaand huishoudelijk afval gescheiden wordt ingezameld

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

EEN MEESTERKOOP?

- 26 **maximumscore 1**
 voorbeeld van een juist antwoord
 → Het is mogelijk dat Jan in de toekomst meer reparaties/kosten tegemoet kan zien, terwijl dat risico bij een nieuwe auto kleiner is.
- 27 **B**
- 28 **maximumscore 2**
 voorbeeld van een juiste berekening
- $48 \times \text{€ } 257,43 = \text{€ } 12.356,64$ 1
 - $\text{€ } 12.356,64 - \text{€ } 10.000 = \text{€ } 2.356,64$ 1
- 29 **B**
- 30 **maximumscore 1**
 Uit het antwoord moet blijken dat Jan bij keuze 3 voor zijn volgende auto gebonden is aan een Opel.

JANNEKE IN HET BETALINGSVERKEER

- 31 **B**
- 32 **maximumscore 1**
 voorbeelden van een juist antwoord
- Klanten die moeite hebben met het onthouden van een pincode.
 - Klanten die moeite hebben met het gebruiken van elektronische apparaten.
 - Klanten die de persoonlijke service/aandacht missen van lokethandelingen.
- 33 **B**
- 34 **maximumscore 1**
 voorbeelden van een juist antwoord
- De chipknip is bedoeld voor betalingen van kleine bedragen en daarvoor vond de klant (die veelal klein geld op zak heeft) chartale betaling gemakkelijker.
 - Er waren nog te veel plekken waar de chipknip niet gebruikt kon worden (automaten, parkeermeters, marktkramen e.d.).
- 35 **maximumscore 2**
- uitspraak 1 is onjuist 1
 - uitspraak 2 is juist 1
- 36 **maximumscore 1**
 voorbeelden van een juist argument
- Een antwoord waaruit blijkt dat vooral klanten van de bank die weinig gebruik maken van het pinnen hiermee voordeliger uit zijn.
 - Een antwoord waaruit blijkt dat dit systeem de bankklant beter dwingt tot 'beheerst' gebruik van de pinpas.

opmerking

Uitsluitend het punt toekennen aan een juiste argumentatie, niet aan de keuze.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

HET INTERVIEW

- **37 maximumscore 1**
 Uit het antwoord moet blijken dat de rijksbegroting de verwachte/geplande ontvangsten en de verwachte/geplande uitgaven van het Rijk (in het komende regeringsjaar) weergeeft.
- Indien **niet** het woord “verwachte” of een woord van gelijke betekenis is gebruikt 0
- **38 maximumscore 1**
 Uit de berekening moet blijken dat het begrotingsoverschot per inwoner bedraagt:

$$\frac{\text{€ 129,6 miljard} - \text{€ 125,7 miljard}}{16 \text{ miljoen}} = \text{€ 243,75 (per inwoner)}$$
- **39 maximumscore 2**
- dalen 1
 - meer 1
- opmerking*
Het tweede scorepunt alleen toekennen als het eerste deelantwoord correct is.
- **40 maximumscore 1**
 particuliere
- **41 maximumscore 1**
 voorbeelden van een juist antwoord
- Als er meer mensen gaan werken zullen er minder mensen aanspraak maken op de sociale voorzieningen. De rijksoverheid hoeft dan dus minder te betalen aan uitkeringen en subsidies.
 - Als er meer mensen gaan werken ontvangt de rijksoverheid meer loon- en inkomstenbelasting. Dan is er meer geld om de uitgaven te betalen.